

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

fondets betydning kan klart måles i en øget kunstnerisk aktivitet til gavn for den enkelte kunstner og for dansk kunstliv som helhed. Når dette er sagt, bør man dog også gøre sig klart, at det, der gennem mange år er forsømt inden fondets oprettelse i 1956, ikke med ét slag kan indhentes, og at der med fondets virksomhed i de forløbne få år kun er taget et første skridt i bestræbelserne for at bringe kunsten ud til videre kredse af vort folk.

Det er min overbevisning, at den i lovforslaget indeholdte klarlægning af fondets virksomhedsområde vil sætte fondet i stand til at nå et langt stykke videre, når samtidig den økonomiske ramme for fondets arbejde tilpasses det eksisterende og voksende behov.

Der stilles herefter forslag om, at Statens kunsthjælps årlige rådighedssum forhøjes fra 700 000 kr. til 1,5 mill. kr., idet der til udsmykning af bestående bygninger og anlæg påregnes anvendt indtil 300 000 kr. af den samlede bevilling; dette forslag er i overensstemmelse med en indstilling fra fondets styrelse og er, for så vidt angår behovet for midler til udsmykningsarbejder på nybygninger, baseret på det indvundne erfaringsmateriale med hensyn til antallet af indkomne ansøgninger. Det til udsmykning af allerede opførte bygninger beregnede beløb må selvsagt være mere skønsmæssigt ansat, men det samlede beløb må antages fuldt forsvarligt at kunne udnyttes til fondets formål.

Lovforslaget indeholder endvidere en vis revision af bestemmelserne for Eckersberg-Thorvaldsenfondet, hvis formål er at yde understøttelse til ældre, fortjente danske kunstnere eller sådanne efterladte og subsidiært at støtte talentfulde unge kunstnere. De forløbne år har gjort det ganske klart for fondets styrelse, at den rådighedssum på 75 000 kr. årligt, som er tillagt dette fond, er utilstrækkelig. Det har ikke været muligt at hjælpe mere end knap halvdelen af de kvalificerede ansøgere, og de uddelte portioner har været for små til at betyde en virkelig hjælp. Til det subsidiære formål har man så godt som intet kunnet yde. Indkomne ansøgninger har endvidere i mange tilfælde vist, at der også uden for de af loven i øjeblikket omfattede aldersgrup-

per findes kunstnere, som sidder i overordentlig trænge kår, og som har behov for støtte, og der synes ikke at være grund til at udelukke efterladte efter yngre kunstnere fra i påtrængende tilfælde at kunne få hjælp fra fondet.

Det forekommer derfor naturligt på grundlag af de indvundne erfaringer at udvide fondets virksomhedsområde, således at det principielt kan virke som statens almindelige understøttelsesfond for danske bildende kunstnere og deres efterladte, dog således at der ved administrationen af fondets midler i første række tænkes på de ældre kunstnere og deres efterladte og de unge talentfulde kunstnere, således som den hidtidige ordning har været. Fondets årlige rådighedssum foreslås forhøjet fra 75 000 kr. til 200 000 kr. i overensstemmelse med indstillingen fra fondets styrelse, der har givet udtryk for, at en forhøjelse af rådighedssummen med 100 000 kr. ville være begrundet alene i ønsket om, at der kunne ydes passende støtte til den kreds af personer, som loven hidtil har omfattet.

Jeg tror, at alle vil forstå, at den landvinding for en meget væsentlig side af vort kulturliv, som oprettelsen af Statens kunsthjælp og Eckersberg-Thorvaldsenfondet i sin tid betød, må styrkes og udbygges, og idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, anbefaler jeg dette til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Jeg skal endvidere tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af loven om oprettelse af „Statens almindelige Videnskabsfond“*.

„Statens almindelige Videnskabsfond“ blev oprettet ved lov nr. 215 af 7. juni 1952. Indtil den 1. april 1958 arbejdede fondet med et årligt rådighedsbeløb på 2 mill. kr., en sum, der derefter blev forhøjet med ½ mill. kr. og ved lov nr. 171 af 29. april 1960 med yderligere 1 mill. kr. til i alt 3½ mill. kr.

Der er grund til at nævne, at rådighedsbeløbet i 1952 blev fastsat efter et skøn under hensyn til den da herskende økonomiske situation, og det må stærkt understreges, at de senere forhøjelser af rådighedsbeløbet i alt væsentligt kun har tjent til at opretholde den realværdi, som summen havde

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

ved fondets oprettelse, og kun i ringe grad har sat fondet i stand til at udvide sin virksomhed.

„Statens almindelige Videnskabsfond“ blev oprettet „til fremhjælpning af dansk videnskabelig forskning, navnlig på grundvidenskabernes område“. Fondets betydning for forskningen i årene siden dets oprettelse kan vanskeligt overvurderes. Uden dets eksistens ville det næppe have været muligt at afværge den fare for stagnation i dansk videnskab, der forelå i årene efter krigen, og gennem fondets bevillinger har man kunnet yde vigtige bidrag til udvidelsen og intensivering af forskningsvirksomheden over en bred front. De senere år har set en progressivt stigende videnskabelig indsats over hele verden, idet det overalt erkendes, at et højt videnskabeligt niveau både på grundvidenskabernes og på de anvendte videnskabers område er en betingelse for fortsatte økonomiske, kulturelle og almene samfundsmæssige fremskridt.

Hensynet til det danske samfunds udvikling og til dansk videnskabs tradition og internationale placering kræver uafviseligt, at vi deltager her, og dette kan kun ske, hvis vi er villige til at ofre meget betydelige beløb på forskningen.

Siden det sidste forslag om forhøjelse af videnskabsfondets rådighedssum blev behandlet i det høje ting, har folketinget vedtaget oprettelsen af Danmarks teknisk-videnskabelige forskningsråd og Statens teknisk-videnskabelige fond. Der blev ved disse institutioners skabelse åbnet mulighed for en forstærkelse af de anvendte videnskabers indsats, og det er nu også af denne grund nødvendigt, at man stimulerer til en skærpet forskning af grundvidenskaberne, en forskning, der danner forudsætningerne for fremskridt på andre videnskabelige fronter.

Videnskabsfondets bestyrelse har nu indstillet, at fondets årlige rådighedssum forhøjes med 2½ mill. kr. til i alt 6 mill. kr., og dette forslag kan jeg fuldt ud tilslutte mig.

Det er hensigten at anvende 1 mill. kr. årligt af dette beløb alene til større apparaturanskaffelser. Til videnskabeligt arbejde kræves i stadig stigende omfang apparater og instrumenter til anskaffelsessummer af

en størrelsesorden, som man ved fondets oprettelse ikke kunne have nogen forestilling om. Det drejer sig her ikke mindst om kostbart elektronisk udstyr. Det er klart, at fondet med sit nuværende rådighedsbeløb på 3½ mill. kr. kun i yderst beskedent omfang er i stand til at yde støtte til anskaffelse af sådant apparatur, og en særskilt rådighedssum på 1 mill. kr. til dette formål vil derfor være en værdifuld forbedring.

Til bedømmelse af beløbets størrelse i øvrigt kan nævnes, at der for finansåret 1961-62, hvor fondet har haft rådighed over 3,5 mill. kr., har foreligget indkomne ansøgninger om ydelse af tilskud på i alt ca. 5,5 mill. kr., og at der ud over imødekomme af alle velmotiverede ansøgninger er en stærk trang til at oparbejde en reservekapital, navnlig med henblik på imødegåelse af pludseligt opståede behov for større beløb.

Videnskabsfondets formål er efter loven at fremhjelpe dansk forskning. Dette betyder ikke alene, at fondet skal skabe de økonomiske muligheder for planlagt forskning, men at det skal stimulere forskningen til yderligere indsats; dets eksistens skal være et incitament til, at de nye opgaver tages op til løsning.

Videnskabens ekspansion kræver simpelt hen, at den forskning, der videnskabeligt set er ønskelig, bliver økonomisk mulig.

Som et stort skridt på vejen hertil må ses dette forslag om at stille i alt 6 mill. kr. til rådighed for den grundvidenskabelige forskning.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale det fremsatte lovforslag til det høje folketings hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministre.

Af *Ninn-Hansen* til justitsministeren:

„Vil justitsministeren anmode retsplejerådet om at tage stilling til anvendelsen af båndoptagelser som bevismiddel inden for retsplejen?“

Ninn-Hansen: For et par uger siden fremkom der meddelelse om, at den højtærede justitsminister havde nedsat et rets-

[Ninn-Hansen.]

plejeråd på 3 medlemmer; dette råd skulle optage spørgsmål til behandling, der blev forelagt det af den højtærede minister. Om rådet desuden har adgang til selv at optage spørgsmål til behandling, er jeg ikke bekendt med, men det vil den højtærede minister måske oplyse på den givne foranledning.

Jeg synes, det kan være udmærket, at et råd, der tæller meget sagkyndige medlemmer, kan få lejlighed til at undersøge og overveje spørgsmål inden for retsplejen, og jeg har med mit spørgsmål i dag villet bede den højtærede justitsminister om at anmode rådet om at behandle et spørgsmål, der vedrører adgangen til en bevisførelse, hvor båndoptagelser anvendes som bevismiddel.

Ved en tidligere lejlighed har jeg udbedt mig oplysning om den højtærede justitsministers stilling til båndoptagelser som bevismiddel — det fremgår af Folketings-tidende for 1960-61 sp. 4822-25. Den højtærede justitsminister mente dengang, at der ikke var grundlag for særlige lovbestemmelser på dette område, og henviste til den garanti, der ligger i domstolskontrollen med alle bevismidler. Jeg lægger ligesom den højtærede justitsminister vægt på domstolskontrollen, men jeg mener ikke, at denne kontrol er tilstrækkelig over for de misbrug, som navnlig skjulte båndoptagelser kan give anledning til. Hvis domstolene anerkender båndoptagelser som bevismiddel, vil skjulte optagelser kunne anvendes som trussel i de mange tilfælde, der ikke forelægges for domstolene, og anerkendelse skjulte båndoptagelser juridisk og moralsk som et egnet bevismiddel, vil der også opstå fare for krænkelse af privatlivets fred; og det bliver jo ikke den sidste tekniske fornyelse, der kan bringe privatlivets fred i fare. Derfor mener jeg, der må være grund til at gå imod, at skjulte båndoptagelser anerkendes som bevismiddel inden for retsplejen.

Jeg synes altså, der er grund til nu at tage spørgsmålet op med henblik på at skabe et værn mod de omtalte krænkelseser; det er misbrug, der kan finde sted. Jeg håber, at den højtærede justitsminister vil lade retsplejerådet undersøge sagen. Der kunne selvfølgelig efter det svar, den

højtærede justitsminister gav på mit tidligere spørgsmål, fremsættes et ændringsforslag til retsplejeloven, men jeg tror, at den højtærede justitsminister er enig med mig i, at det her ikke alene drejer sig om at ændre en enkelt paragraf i retsplejeloven. Hvis man griber ind i spørgsmålet om beviset inden for retsplejen, får det jo en række konsekvenser. Derfor har jeg ment, at en saglig, tilbunds gående undersøgelse i retsplejerådet vil være den bedste fremgangsmåde til at gå videre med sagen.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): I anledning af det ærede medlems spørgsmål vil jeg gerne først oplyse, at retsplejerådet, der består af 3 medlemmer, blev nedsat den 19. december 1961, og at dets kommissorium omfatter følgende arbejdsopgaver: for det første skal rådet efter justitsministeriets anmodning afgive indstilling om ændringer i retsplejeloven med henblik på en reform af denne lovgivning, for det andet skal det virke som rådgivende organ for justitsministeriet med hensyn til retsplejebestemmelser i særlovgivning og i internationale overenskomster samt vedrørende principielle spørgsmål om fastsættelse af administrative bestemmelser af retsplejemæssig betydning.

Den væsentligste af rådets opgaver bliver at stille forslag til en successiv revision af retsplejeloven i dens helhed. Vi overvejer for tiden i justitsministeriet, hvilken del af loven der først må tages op til revision, og en afgørelse herom vil blive truffet i løbet af kort tid.

Det problem, som det ærede medlem nævnte, anvendelse af båndoptagelse som bevismiddel inden for retsplejen, kan naturligt behandles i forbindelse med retsplejelovgivningens regler om andre bevismidler, og jeg kan besvare det ærede medlems spørgsmål bekræftende: justitsministeriet vil anmode retsplejerådet om at overveje spørgsmålet om anvendelse af båndoptagelse i retten. Jeg kan derimod ikke i dag give oplysning om, i hvilken rækkefølge problemerne vil blive taget op inden for det meget omfattende arbejdsområde, der påhviler rådet. Jeg finder ikke, at det af det ærede medlem nævnte spørgsmål er af så presserende karakter, at en rationel arbejdsgang bør brydes for at få

[Justitsministeren.]

spørgsmålet afklaret snarest. Jeg kan hen- vise til svaret på det spørgsmål, som det ærede medlem stillede den 3. august i fjor.

Ninn-Hansen: Jeg takker den højtærede justitsminister, fordi justitsministeren mente, det var et spørgsmål, der måtte behandles i retsplejerådet. Jeg kan dernæst kun udtrykke ønsket om, at det må ske hurtigt, for i de sidste bemærkninger, som den højtærede justitsminister fremsatte, er jeg ikke helt enig. Jeg mener netop, at det haster med at få taget stilling til dette, inden der kommer endnu flere midler frem af teknisk art, der kan bevirke, at folk kan undersøge, hvad der sker i andre folks stuer, uden selv at være til stede; det er jo det, båndoptagere også kan bruges til i givet fald. Derfor synes jeg, det haster med at få taget stilling til spørgsmålet om anvendelse af båndoptagere som bevismiddel, for anerkendelse af ét bevismiddel kan jo være afgørende på en række andre områder, og jeg synes, det må være nødvendigt med et værn. Men jeg har altså det håb, at spørgsmålet vil blive behandlet så snart som muligt inden for retsplejerådet.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Det er ikke sikkert, at det ærede medlem og jeg opfatter dette problem på helt samme måde og tillægger det helt samme betydning. Jeg for min del føler mig beroliget med den domstolskontrol, der eksisterer, men jeg er enig med det ærede medlem i, at problemet én gang rejst må søges løst på rationel basis gennem ændringer i retspleje- lovens regler om bevismidlerne.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørge- tiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg an- gående forslag til lov om ændring i lov om Danmarks erhvervsfond.

Valgt blev: *Hans Rasmussen, Lis Groes, Lund Jensen, Peter Nielsen, Lars M. Olsen, Henning Rasmussen, Peter Ravn, Robert Sørensen, Helge Larsen, Anker Lau, Niels Eriksen, Foged, Ejnar Hansen, Weikop, Fanger, Poul Møller og Aksel Larsen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om fremme af forespørgsel til boligministeren af Thestrup af m. fl.

(Forespørgslen findes i tidenden sp. 1906).

Formanden: Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om meddelelse af orlov til folke- tingsmand Aage Fogh.

Formanden: Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræde- ren for folketingsmand Aage Fogh.

Formanden: Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at sted- fortræderen indkaldes. (Ophold). Det er vedtaget. Rektor Poul Hansen, Glams- bjerg, vil herefter blive indkaldt som mid- lertidigt medlem af folketinget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om æn- dring i lov om kommunale valg.

(Første behandling findes i tidenden sp. 381, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 73).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænk- ningen.

Uden for betænkningen var der ikke stil- let ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsfor- slaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.